

dringer i skolevæsenets ordning. Hvis man bortser fra 8. klasse (for hvilken man også sidste gang udarbejdede en særskilt redegørelse), må det vel antages, at en sammenligning mellem de sandsynlige typer efter lovforslaget (7 + 3 og 6 + 4) og de almindeligt forekommende skoletyper efter 1937-loven med hensyn til de økonomiske virkninger ikke vil adskille sig særlig meget fra den tidligere anstillede sammenligning mellem midterlinjeforslagets skoletyper og 1937-lovens skoletyper, men der kan dog være grund til yderligere at tilføje følgende:

Det usikkerhedsmoment ved enhver helhedsbedømmelse, som i almindelighed vil repræsenteres af omfanget og formen af en fremtidig centralisering af landkommunernes skolevæsen i forbindelse med den praktiske gennemførelse af en ny skolelov, synes at være noget forstærket ved den valgfrihed, der i undervisningsministerens lovforslag er givet med hensyn til den organisatoriske opbygning af den eksamensfri skole (hovedskolen) og realafdelingen. Selv om det kunne forekomme rimeligt at antage, at strukturen „7 + 3“ ville blive den overvejende i landkommunerne, og at tilsvarende „6 + 4“-opbygningen ville blive foretrukket i købstæderne, ligger der alligevel en betydelig usikkerhed i, hvorledes samspillet i opbygningen mellem hovedskolens øverste klasser — herunder specielt 8. klasse — og realafdelingen kunne tænkes at forløbe. For så vidt angår forslaget til folketingsbeslutning, bemærkes, at forslaget ikke nærmere præciserer den klassekvotient og det timetal for lærerne (timereduktion), som efter forslaget skal tilstræbes.

En nærmere beregning og sammenligning af de forskellige skoletypers økonomiske virkninger i henseende til løntimetal

(lærerbehov) og lokalebehov har man i øvrigt ikke været i stand til at foretage.

For det 8. skoleår gælder det såvel for undervisningsministerens lovforslag som for forslaget til folketingsbeslutning, at man ikke har noget fast holdepunkt for, hvornår og i hvilket omfang dette skoleår vil blive gennemført. I undervisningsministerens lovforslag ligger der — bl. a. i paragraf 46 om tilskudsreglerne for undervisningslokaler til 8. klasse — en tilskyndelse for kommunerne til et samarbejde om etablering af undervisning for 8. årgang, men det vil næppe være muligt at opstille noget skøn over, i hvilken udstrækning den foreslåede hovedskole kan tænkes at blive 8-årig. Tilsvarende er det ikke muligt på tilfredsstillende måde at vurdere det 8. skoleår i forbindelse med forslaget til folketingsbeslutning om ændringer i skolevæsenets ordning, da det i dette forslag dels siges om købstadskoleforhold, at det 8. skoleår skal gøres obligatorisk, dog således at de stedlige skolemyndigheder kan dispensere fra reglen om 8 års undervisningspligt, og dels om landsbyskoleforhold mere ubestemt udtales, at „folkeskolen i landdistrikterne udbygges med henblik på det 8. skoleår“, og at flere kommuner i fællesskab kan oprette en 8. klasse.

Hvad endelig angår etableringen af *eksamensafdelinger inden for det landkommunale skolevæsen* — enten (som efter lovforslaget) i form af realafdelinger eller (som efter forslaget til folketingsbeslutning) i form af præliminærkursus — vil det fremgå af den i korthed refererede besvarelse af det tidligere spørgsmål 8 (om antallet af eksamensskoler efter Askovforslaget), at det ikke kan anses for muligt at udtale sig med tilfredsstillende sikkerhed om, hvorledes virkningerne på dette punkt vil blive af de to forskellige forslag.

P. U. V.

Eiler Mogensen.